

OfTP-prosessen har startet

Erik Orskaug, sjeføkonom i Unio

NTL-konferansen
Oslo Kongressenter, 2. juni 2015

www.unio.no

Offentlig ansatte står lenger i arbeid

- Ikke bare økonomiske incentiver som teller
- Nesten ett års økt avgangsalder på fire år fra før Pensjonsreformen til 2014
  - Gjennomsnittlig avgangsalder alderspensjon og AFP er 65,2 år (Fellesordningen kommuner og bedrifter KLP)
- 15 pst nedgang i bruken av OfAFP ved 62 år på fire år (tilsvarer 3 prosentpoeng)
  - Kun 16,7 pst tar ut OfAFP ved 62 år (2014)
- Over 18 pst nedgang ved 65 år (tilsv. 9 prosentpoeng)

Det blir omkamp

Hvordan selge dette?

~~(30)~~ - 65 - 66

~~Slutt~~lønn

God ~~(30)~~ AFP 62

Særaldersgrenser ?

Viktige krav

- God AFP-ordning også for de som må gå tidlig
  - Kvalifikasjonskrav, tjene opp AFP-rettigheter, AFP til uføre
  - Livsvarig nivå for de som går tidlig
- Grunnlovsvern av opptjente rettigheter
  - Ingen levealdersjustering av rettigheter opptjent før 2011
- Nivå ved 65 år som i dag, 66 pst
  - Verdien av samordningsfordelene må videreføres
  - Kompensasjon for sluttlønn

Tillegg for avgang 62 år?

Seniortillegget i Kombinasjonsalternativet

- «Seniortillegg» på 0,25G fra 65 år for de som gikk av ved 62 år:
  - Livsvarig 57 pst fra 65 år ved yrkesstart 25 år (53-kullet)
  - Livsvarig 60 pst fra 65 år ved yrkesstart 23 år (53-kullet)
- Seniortillegget ville gitt 4 pst for en gjennomsnittsinntekt, men strengt kvalifikasjonskrav, minst 30 års opptjening før 62 år

Problematisering «62 år» (1)

- Full avkorting i allårssystem rammer sosialt skjevt
- FT alene ville i 2011 fratatt 70-80 pst av kvinnene i kommunal sektor muligheten til å gå ved 62 år til «evig tid»
- Langt færre hvis privat AFP tas med
- Offentlig AFP som tidligpensjonsordning er bedre, men med klare svakheter

Hvor viktig er uttak 62 år?

Kompensasjon 1983-kullet

(62 år i 2045)

lønn 5G, 7 pst karrierelønnsvekst

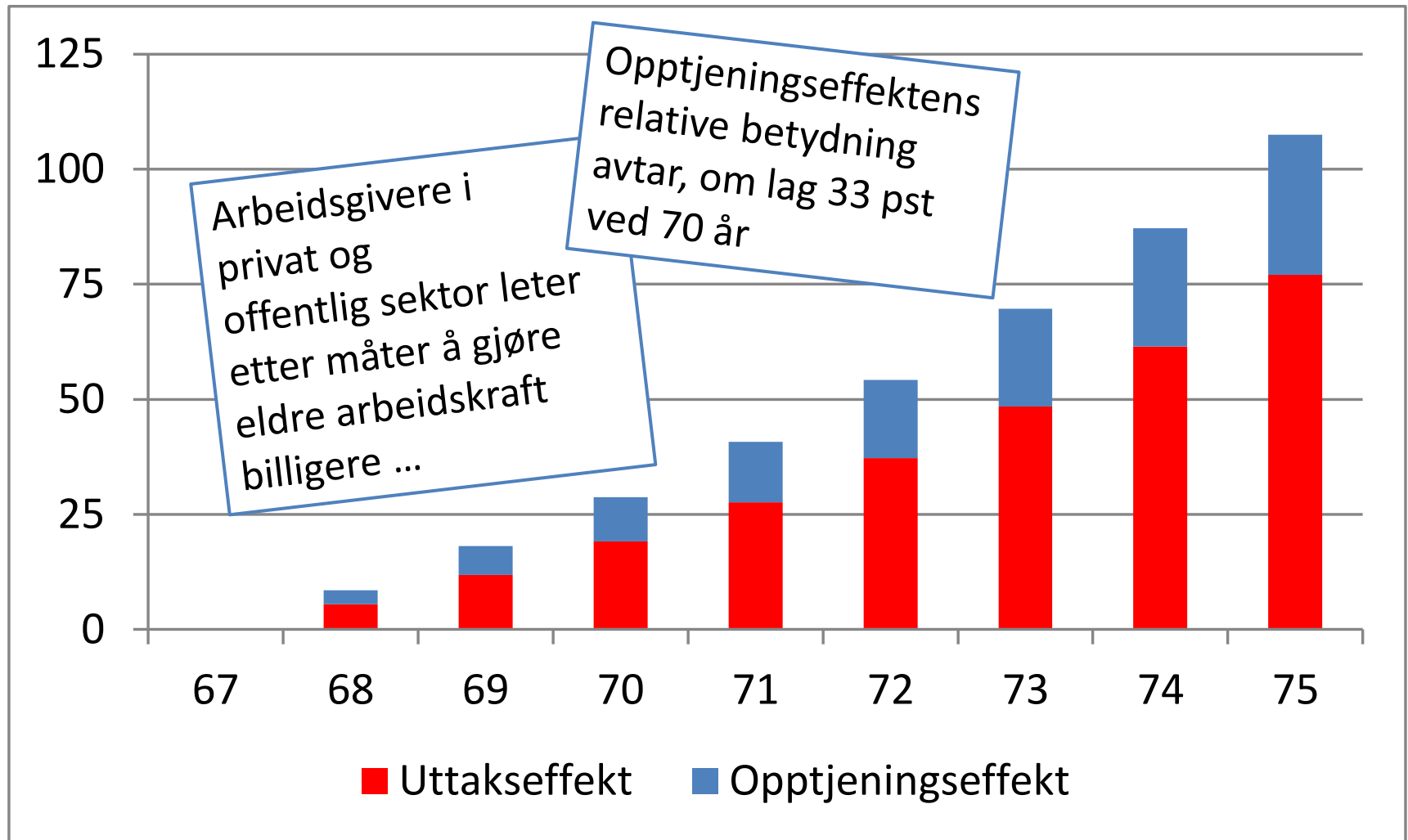
- Folketrygd 26,9 pst
- FT + privat AFP 33,6 pst
- Minste pensjonsnivå for 1983-kullet vil i 2045 være 80 pst av 2G (2G/1,243), dvs. 1,6G eller 32 pst av 5G (27 pst av 6G)
- En inntekt i 40 år på 5G vil da få problemer med å ta ut folketrygd/ privat AFP ved 62 år, OG det vil ikke være en pensjon å leve av!

Problematisering «62 år» (2)

- Regjeringen vurderer å fjerne muligheten til å gå av tidlig
- Levealdersjustere tidligste avgang?
- Vil også få konsekvenser for offentlig AFP (selv om denne ikke er levealdersjustert og dermed vil bli bedre og bedre relativt sett)
- Konsekvenser for særaldersgrenser?

Kompensere for levealdersjustering fra 67 år

Økning i prosent av pensjon ved 67 år for 1954-kullet

OfTP - hva betyr «30 år»?

Opptjeningsår	Opptjeningsbrøk	Oppsatt rett
(20) 27-67 år	40-deler	40-deler
30-67 år	37-deler	37-deler
37 (47)-67 år	30-deler	30-deler

- Hva betyr opptjeningsår for våre medlemmer?
- >30 års opptjening ved 67 år gir ingen opptjeningseffekt ved å stå lenger i arbeid, kun uttakseffekt
- <30 års opptjening ved 67 år gir dobbel effekt av å stå lenger, både nye 30-deler og uttakseffekt, kun halvparten har full opptjening i kommuner og helseforetak

Andel med full opptjening ved pensjonering

Fellesordningene i KLP	Prosent
Fylkeskommuner	52
Kommuner og bedrifter	40
Helseforetak	55
Profesjonsordningene i KLP	Prosent
Sykepleiere	74
Sykehusleger	83

«OfTP dårlig for yngre årskull»

- OfTP har ikke opptjeningseffekt etter 67 år hvis > 30 år, gjelder for eldre og yngre og utgjør om lag en tredel
- Dobbel effekt hvis < 30 år, sterkere uttelling enn «aktuariell-folketrygd-effekt»
- Eldre og yngre har like sterk effekt av å kompensere for levealdersjustering i OfTP, får samme andel fra tjenestepensjonen for eldre og yngre fram til den alder hvor en når 66 pst kompensasjon (etter det øker FT-andelen)
- Yngre i privat og offentlig sektor må kompensere for levealdersjusteringen, kun opptjeningseffekten skiller

Yngre årskull, grunnlovsvern og samordning

Grunnlovsvern

- Unio: Opptjening før 2011 skal ikke ha levealdersjustering, ideelt delt beregning (ref. fripoliser)
- Individuell garanti 1958-kullet, tilknytning til alder og årskull er inkonsistent
- Arb.dep. des 2012: 4 års utfasing av individuelle garanti (siste 1962-kullet)
  - Født 1963 kan ha 25 år før 2011
- Bedre ivaretatt i Kombinasjonsalternativet

Samordningsreglene

- Må endres uansett modell, må tilpasses ny folketrygd
- Ny uføre i OfTP (nettoordning) ga 3 pst på toppen av 66 pst sluttlønn fra FT pluss 0,25G (men maks 6 pst av pensjonsgrunnlaget)
  - 0,25G utgjør 4 pst av 6G
  - $66 + 3 + 4 = 73$ pst
- Arb.dep. des 2012: antydnet samme modell for ap i OfTP
  - KLP: Arb.dep. la ikke inn alle samordningspengene

Alternative modeller til OfTP

(se Unios notatserie nr. 6/2014)

Tabell 3: Offentlig tjenestepensjon vs ny stortingspensjon

	Uttak 62 år	Uttak 65 år	Uttak 67 år	Uttak 70 år
Offentlig tjenestepensjon 62-64 år	54,3			
Offentlig tjenestepensjon 65-66 år	66,0	66,0		
Offentlig tjenestepensjon 67-69 år	71,0	71,0	71,0	
Offentlig tjenestepensjon fra 70 år	71,0	71,0	71,0	72,0
Stortingspensjon + folketrygd	43,7	55,3	65,2	84,9

Tabell 4: Offentlig tjenestepensjon vs kombinasjonsalternativet

	Uttak 62 år	Uttak 65 år	Uttak 67 år	Uttak 70 år
Offentlig tjenestepensjon 62-64 år	54,3			
Offentlig tjenestepensjon 65-66 år	66,0	66,0		
Offentlig tjenestepensjon 67-69 år	71,0	71,0	71,0	
Offentlig tjenestepensjon fra 70 år	71,0	71,0	71,0	72,0
Kombinasjonsalternativet 62-64 år	51,0			
Kombinasjonsalternativet etter 65 år	55,2	63,7	74,5	96,1

Alternative modeller til OfTP

(se Unios notatserie nr. 6/2014)

Tabell 5: Offentlig tjenestepensjon vs maks hybrid med og uten privat AFP

	Uttak 62 år	Uttak 65 år	Uttak 67 år	Uttak 70 år
Offentlig tjenestepensjon 62-64 år	54,3			
Offentlig tjenestepensjon 65-66 år	66,0	66,0		
Offentlig tjenestepensjon 67-69 år	71,0	71,0	71,0	
Offentlig tjenestepensjon fra 70 år	71,0	71,0	71,0	72,0
Maks hybrid + folketrygd	44,1	55,7	65,6	85,1
Maks hybrid + folketrygd + privat AFP	52,0	64,9	75,9	97,5

Tabell 6: Offentlig tjenestepensjon vs maks innskuddspensjon (livsvarig utbetaling)

	Uttak 62 år	Uttak 65 år	Uttak 67 år	Uttak 70 år
Offentlig tjenestepensjon 62-64 år	54,3			
Offentlig tjenestepensjon 65-66 år	66,0	66,0		
Offentlig tjenestepensjon 67-69 år	71,0	71,0	71,0	
Offentlig tjenestepensjon fra 70 år	71,0	71,0	71,0	72,0
Maks innskuddspensjon + folketrygd	41,9	52,7	61,9	79,9
Maks innskudd + FT + privat AFP	49,8	61,9	72,2	92,3

Prosess

- Eriksson har ringt
- På banen eller på tribunen?
- Oppdragsdokument diskuteres med partene
- ASD vil utrede selv, møtepunkter med partene underveis
- Arbeidstakersiden sterkest sammen
- ASD med rapport før jul 2015, deretter forhandlinger
- Tema i 2016-oppgjøret, deretter lovprosess
- Særaldersgrenser ikke tema i denne runden

Over 330.000
medlemmer!

Hovedorganisasjonen for universitets- og høyskoleutdannede

POLITIETS
FELLESFORBUND

Skatterevisorenes forening

